

Prehľad odporúčaní vyplývajúcich z kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta Košice, ktoré boli predložené orgánom mesta za obdobie rokov 2016 – 2018

1. Aktualizovať súčasnú koncepciu poskytovania grantov a dotácií mestom Košice (ďalej len „Mesto“) a prostredníctvom ním zriadeného Fondu zdravia mesta Košice a Nadácie PROCASSOVIA s ohľadom na obmedzené finančné zdroje a účel ich použitia. Pri príprave programového rozpočtu Mesta na rok 2017 riešiť otázku financovania aktivít zameraných na verejno-prospešné a všeobecno-prospešné účely, na deti a mládež prostredníctvom Grantového programu DAMKO, Fondu zdravia mesta Košice a Nadácie PROCASSOVIA.
2. U všetkých škôl a školských zariadení overiť dodržiavanie povinností správcu majetku podľa § 14 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí – zápis v katastri nehnuteľností.
3. Usmerniť rozpočtové organizácie, zvlášť školy a školské zariadenia, aké interné smernice musia mať spracované v minimálnom rozsahu.
4. Zvážiť zmenu pravidiel hospodárenia s majetkom tak, aby poskytovanie a prenájom majetku mesta na reklamné účely bolo riešené centrálnne.
5. Navrhnuť vhodný spôsob riešenia pavilónu „C“ v Stredisku sociálnej pomoci mesta Košice na Garbiarskej ulici a formou jeho rekonštrukcie rozšíriť služby poskytované seniorom.
6. V oblasti správy majetku v školách, pri prechode pôsobností na Mesto na úseku oddelenia školstva podľa § 2 ods. g) zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, prešiel majetok škôl a školských zariadení do vlastníctva Mesta. Zo strany škôl a školských zariadení nebola dôsledne splnená povinnosť prevziať tento majetok ako správca a nie na všetkých školách je zrealizovaná zmena v evidencii majetku v katastri nehnuteľností.
7. Zdravotný stav drevín v areáloch škôl.
V zmysle § 47 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je správca (vlastník) pozemku na ktorom sa nachádza drevina, povinný sa o drevinu starať. V areáloch niektorých materských a základných škôl sa nachádzajú dreviny v zdravotnom stave, ktorý môže bezprostredne ohroziť zdravie detí alebo môže zapríčiniť vznik značnej škody. Dreviny v niektorých areáloch nie sú udržiavané v súlade s § 17 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Starostlivosť o dreviny v areáloch škôl odporúčam delegovať na Správu mestskej zelene v Košiciach.
8. Evidencia hmotného a nehmotného majetku mesta v obstarávacej cene do 1 700 (resp. 2 400) €. V jednotlivých mestských organizáciách a školách je evidovaný tzv. drobný hmotný a nehmotný majetok v operatívno-technickej evidencii podľa rôznych kritérií – dolná hranica pre evidenciu majetku nie je jednotne stanovená – metodicky ich usmerniť pri vedení evidencie tohto majetku.
9. Havarijný stav objektov škôl.
Pri fyzických obhliadkach školských zariadení bol zistený veľmi zlý, až havarijný stav objektov niektorých škôl, školských jedální, telocviční a sociálnych zariadení pre žiakov. Bežné a kapitálové výdavky vyčlenené v rozpočte mesta na ich údržbu alebo rekonštrukciu nepostačujú. Stanoviť základný štandard pre technický stav objektov škôl a školských zariadení a zabezpečiť jeho dosiahnutie úpravou viacročného rozpočtu Mesta.
10. Aktualizácia Všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) č. 138 o poskytnutí finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku základných umeleckých škôl, jazykových škôl, materských škôl a školských zariadení. V prípade zmeny výšky príspevku počas kalendárneho

roka odporúčame vždy uvádzať, od ktorého obdobia budú poskytované príspevky v zmenenej výške. V uvedenom VZN odporúčame stanoviť pre neštátne školy a zariadenia povinnosť vedenia oddelenej evidencie použitia prostriedkov poskytnutých Mestom.

11. Stravovanie zamestnancov formou poskytovania stravných lístkov.
Mestské organizácie obstarávajú stravné lístky každá samostatne a u rôznych dodávateľov. Uvedený spôsob obstarávania nepovažujem za efektívny a hospodárny.
12. V rámci rozpočtu Mesta na rok 2017 vyčleniť finančné prostriedky na odstránenie havarijných stavov zariadení osobnej hygieny v základných školách a dlhodobo rozpočtovať vyšší objem prostriedkov na zlepšenie technického stavu objektov škôl (pozn. zvlášť výmena okien a oprava podláh telocviční).
13. Po prevzatí škôl a školských zariadení od štátnej správy formou delimitácie, je veľké množstvo zmlúv na dodávku tepla a prevádzkovanie tepelno-technických zariadení v týchto objektoch uzatvorených bez uskutočnenia verejného obstarávania. Odporúčam vykonať finančné kontroly na mieste zamerané na dodržiavanie hospodárnosti pri dodávkach tepla a uskutočniť verejné obstarávanie podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.
14. V priebehu roka vykonávať v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite finančné kontroly na mieste (napr. evidencia a výber správnych poplatkov, daň z nehnuteľností).
15. Zaviesť na referáte dopravy digitálnu evidenciu inžinierskych stavieb (cesty a ich súčasti, chodníky, trvalé vjazdy, inžinierske siete) použitím vhodného softwaru.
16. Vypracovať novú koncepciu rozvoja školstva v Meste do roku 2020 (2025) a nové pravidlá pre hospodárenie škôl a školských zariadení.
17. V súvislosti so zmenami poplatkov za vedenie účtov v bankách overiť možnosti zvýšenia hospodárnosti pri týchto poplatkoch.
18. V záujme hospodárnejšieho a efektívnejšieho vynakladania kapitálových výdavkov zaviesť centralizované obstarávanie vybraného hnuťelného majetku pre mestské organizácie (napr. gastrotechnika, stroje a zariadenia).
19. V rámci realizácie Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Košice na roky 2016 – 2020 (2025) realizovať zmenu technickej základne služby S-fón z analógovej na digitálnu a realizovať rozšírenie kapacít Strediska sociálnej pomoci mesta Košice na Garbiarskej ulici formou rekonštrukcie pavilónu „C“.
20. Zvýšiť kontrolnú činnosť Mestskej polície so zameraním na nepovolené umiestňovanie prenosných reklamných stojanov (predovšetkým v centrálnej mestskej zóne).
21. V súvislosti s doteraz získanými poznatkami z kontroly dodržiavania zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite aktualizovať na základe vydaných metodických usmernení Ministerstva financií Slovenskej republiky platné smernice pre vykonávanie finančnej kontroly v Meste.
22. Pre zvýšenie účinnosti vyhľadávacej činnosti v oblasti miestnych daní – daň z nehnuteľností, zaviesť evidenciu o úhradách daní v mapových podkladoch v geografickom informačnom systéme Mesta GISPLAN.
23. Realizovať prepojenie informačných systémov Mesta Noris a GISPLAN s cieľom umožniť kontrolu platenia daní z nehnuteľností a kontrolu právneho vzťahu k pozemkom vo vlastníctve Mesta v informačnom systéme GISPLAN.
24. V záujme zvýšenia kontroly v oblasti hospodárneho a efektívneho vynakladania finančných prostriedkov na sociálne služby v zariadeniach opatrovateľskej a prepravnej služby, vo väčšej miere využívať ako nástroj finančného riadenia finančnú kontrolu na mieste.

25. Stanoviť presné pravidlá pre poskytovanie príspevkov na prepravnú službu u neverejných poskytovateľov tejto služby a uplatňovať pravidlo rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb v súlade s § 5 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).
26. Mesto poskytuje verejným poskytovateľom sociálnych služieb v rámci príspevku na opatrovateľskú službu príspevok na rozvoz stravy seniorom. Jednotkou výkonu pri rozvoze stravy seniorom je hodina opatrovateľskej služby, čím dochádza k skresľovaniu údajov o opatrovateľskej službe a k skresľovaniu údajov o bežných výdavkoch. Pre účely rozvozu stravy odporúčam v súlade s § 77 zákona o sociálnych službách používať ako jednotku výkonu „rozvoz jedla“(napr. hodina rozvozu, rozvoz 1 jedla) a výšku príspevku poskytovať na túto jednotku výkonu.
27. V záujme zvýšenia adresnosti, efektívnosti a účinnosti pri poskytovaní sociálnych služieb, rozšíriť v súlade s Komunitným plánom sociálnej starostlivosti ambulantné, terénne aj pobytové sociálne služby poskytované mestskými časťami, ako verejnými poskytovateľmi (napr. o prepravné služby, sociálne služby s poskytnutím telekomunikačných zariadení, podporné sociálne služby).
28. V rámci rozpočtu Mesta na rok 2018 prijať systémové opatrenia na zlepšenie technického stavu objektov škôl a školských zariadení (zariadenia osobnej hygieny, systematická a komplexná výmena okien a dverí, opravy telocviční).
29. V súvislosti so zvyšovaním poplatkov v bankách dosiahnuť rokovaním s bankami zvýšenie hospodárnosti pri týchto poplatkoch (zvlášť vedenie účtov, poplatky za vklady rodičov atď.).
30. Vykonávať Mestskou políciou pravidelné kontroly zamerané na nepovolené umiestňovanie reklamných nosičov predovšetkým v centrálnej mestskej zóne.
31. Zaviesť v programovom rozpočte Mesta ako jeho súčasť participatívne rozpočtovanie ako nástroj priamej a demokratickej účasti občanov na riadení mesta.
32. V súvislosti s pokračujúcou elektronizáciou služieb Mesta pripraviť projekt mestského informačného systému (MISKE) s prepojením existujúcich informačných systémov Mesta a informačných systémov mestských častí.
33. Upraviť výšku správcovského poplatku, ktorý je dohodnutý medzi Mestom a Bytovým podnikom mesta Košice, s. r. o. (ďalej len „BPMK“) za správu mestských bytov tak, aby zohľadňoval výšku oprávnených nákladov BPMK.
34. Pri predajoch a nájmoch nehnuteľností vo vlastníctve mesta, pri stanovení minimálnej ceny vychádzať nielen zo znaleckých posudkov, ale aj z cenovej mapy príslušnej lokality, čím sa obmedzí vplyv subjektívnych faktorov pri spracovaní znaleckých posudkov. Pri výbere spolupracujúcich znalcov aplikovať v záujme transparentnosti zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.
35. V záujme efektívneho využívania pracovného času a hospodárneho vynakladania finančných prostriedkov viesť dôslednú evidenciu a jednotný spôsob evidovania pracovného času v rozpočtových organizáciách.
36. V zmluvách o dielo uvádzať v rámci zmluvných podmienok povinnosť zhotoviteľa zabezpečiť dostatočnú fotodokumentáciu zrealizovaných prác v rozsahu minimálne 20 digitálnych fotografií, ktoré by detailne zachytávali rozsah vykonaných prác.
37. Do zmlúv o dielo zapracovať ustanovenie, ktoré by v súlade s § 18 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov umožňovalo doplniť zmluvu z dôvodu potreby realizácie nevyhnutných doplnujúcich stavebných prác, ktorých potreba vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ a obstarávateľ nemohli predvídať a za predpokladu, že zmenou sa nemení charakter zmluvy.

38. V Štatúte mesta Košice upraviť metodiku hospodárenia a nakladania s dočasne a trvale prebytočným majetkom Mesta.
39. Pri predajoch a prenájnoch nehnuteľností stanovovať ceny porovnaním ceny podľa znaleckého posudku a ceny obvyklej v príslušnej lokalite.
40. Usmerniť školy v oblasti vedenia evidencie pracovného času pedagogických a odborných zamestnancov (oblasť rozvrhnutia pracovného času a zmien, evidencia príchodov a odchodov, začiatok a koniec pracovného času na pravidelnom pracovisku vrátane stanovenia rozsahu ostatných činností súvisiacich s priamou výchovnou a vzdelávacou činnosťou, ktoré je možné vykonávať mimo pracoviska).
41. Vzhľadom k ďalším kontrolným zisteniam v školách, ale aj v oblasti dane za užívanie verejného priestranstva, zabezpečiť rozvinutie finančného riadenia v podmienkach Mesta a škôl a školských zariadení v zmysle § 5 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite predovšetkým s cieľom zvýšiť ochranu majetku mesta, predchádzať podvodom a kontrolovať hospodárnosť a účelnosť finančných operácií.
42. Pri nakladaní s majetkom Mesta vo forme používania prípadu hodného osobitného zreteľa, používať túto formu nakladania najmä ak ide o nakladanie s majetkom na verejnoprospešné účely, na účely poskytovania starostlivosti v zariadení sociálnych služieb, v zdravotníckom zariadení, v školách alebo školských zariadeniach, ak ide o prevody pozemkov malej výmery, prevody hnuťelných vecí nízkej hodnoty a ostatné prípady, pri ktorých by bolo neprimerane tvrdé postupovať podľa § 9a ods. 1 - 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, alebo by tým vznikli neprimerane vysoké náklady v porovnaní so zostatkovou hodnotou majetku Mesta s ktorým sa nakladá. Pri používaní prípadu hodného osobitného zreteľa pri nakladaní s rovnakým majetkom stanovovať rovnaké podmienky.
43. Vzhľadom k významným športovým a kultúrnym podujatiam, ktoré budú realizované v Meste v roku 2019, prijať urýchlene rozpočtové opatrenia, ktoré umožnia prípravu Mesta na tieto podujatia ešte v tomto rozpočtovom roku (ako napr. príprava projektov, verejného obstarávania).
44. Vzhľadom k zisteniam z kontroly dane za užívanie verejného priestranstva aktualizovať VZN č. 70 o dani za užívanie verejného priestranstva, vytvoriť podmienky na efektívny výber a kontrolu dane a realizovať kroky k zavedeniu miestneho poplatku za rozvoj v zmysle zákona č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na území Mesta.
45. Vykonať komplexnú inventarizáciu súčasného stavu bytového fondu Mesta, zaviesť efektívnu komunikáciu medzi BPMK ako správcou a Mestom ako vlastníkom bytov a pripraviť dlhodobú koncepciu bytovej politiky Mesta.
46. Pre zlepšenie situácie pri údržbe a opravách školského majetku zmeniť spôsob využívania služieb BPMK pri zabezpečovaní týchto prác (presnejšie špecifikovať rozsah prác na daný rok formou rámcovej zmluvy, určiť predpokladaný ročný objem finančných prostriedkov, dohodnúť systém riešenia havarijných situácií).
47. Zaviesť jednotné pravidlá pre umožnenie a podporu rekreačných, telovýchovných a športových aktivít v školách a školských zariadeniach (zvlášť pre podporu výkonnostného športu žiakov a mládeže, pri ktorom sa využívajú priestory škôl a športoviská na školách).
48. Upraviť organizačný poriadok a organizačnú štruktúru Strediska služieb škole s cieľom zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb školám, upraviť predmet činnosti Strediska služieb škole prijatím všeobecne záväzného nariadenia.

49. Preddavky na dodávku tovarov a služieb poskytovať len v prípade, ak to bolo vopred písomne dohodnuté v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
50. V súvislosti so zistením veľkého počtu prípadov neoprávneného užívania pozemkov vo vlastníctve Mesta cudzími fyzickými aj právnickými osobami vykonať mimoriadnu inventarizáciu všetkých pozemkov vo vlastníctve Mesta.
51. Aktualizovať geografický informačný systém - GISPLAN s prepojením na modul evidencie majetku vedeného prostredníctvom informačného systému - Noris podľa centrálnej evidencie zmlúv a tak zabezpečiť vrstevné grafické zobrazovanie užívaného nehnuteľného majetku Mesta v geografickom informačnom systéme - GISPLAN.
52. Vykonať kontrolu všetkých nájomných zmlúv na prenájom pozemkov vo vlastníctve Mesta a aktualizovať ich tak, aby nájomné bolo určené v zmysle § 79 Štatútu mesta Košice.
53. Školský majetok prenechávať do užívania iným osobám len na základe písomnej zmluvy v súlade so Štatútom mesta Košice a pri odovzdaní školského majetku do užívania inej osobe vypracovať vždy preberací a odovzdávací protokol.
54. Vykonať stavebným úradom kontrolu legitímnosti reklamných stavieb na celom území Mesta, podľa evidencie reklamných stavieb vedenej na referáte Útvaru hlavného architekta.
55. Zabezpečiť, aby stavebné úrady pri kolaudácii stavieb dôsledne kontrolovali, či bolo doložené rozhodnutie trvalého vjazdu vrátane fyzického preverenia súladu s projektom.
56. Zjednotiť názvy územných plánov na „územné plány zón“ v zmysle §8 ods. d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona), aktualizovať v rámci riešenia Územného plánu hospodársko-sídelskej aglomerácie Košice (ďalej len „ÚPHSA“) územné plány zón a v novom ÚPHSA riešiť záhradkárske lokality.
57. Minimálne jedenkrát za volebné obdobie vykonať Mestom kontrolu všetkých platných všeobecne záväzných nariadení mesta. Pri schvaľovaní a vydávaní nového VZN určiť zamestnanca (odborný útvar), ktorý bude garantom VZN a bude zodpovedať za súlad VZN so všeobecne záväznými právnymi predpismi a za jeho aktuálnosť.
58. V mnohých školách, kde je zriaďovateľom Mesto, sa vyberajú rôzne poplatky, ktoré sú nelegálne. Ide o rôzne poplatky ako napr. na údržbu, kopírovanie, amortizáciu, skrinky, okná. Poplatky vyberajú dokonca učitelia na príkaz riaditeľov škôl. Okrem iných sa vyberajú aj poplatky za pracovné zošity. Tento poplatok je vyberaný v rozpore so zákonom. V prípade, ak príslušné ministerstvo nepridelí podľa § 7ods. 18) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení finančné prostriedky na schválené učebnice, pracovné zošity a učebné texty, túto povinnosť má zriaďovateľ a v žiadnom prípade nie rodič. V niektorých materských školách sú požadované naturálne plnenia od rodičov v podobe toaletného papiera, papierových vreckoviek, tekutého mydla atď. Prostriedky na zabezpečenie uvedených pracovných zošitov, hygienických potrieb a pod. majú byť zabezpečené z bežných výdavkov rozpočtu.
59. Pri spracovaní a predkladaní koncepčných materiálov alebo strategických dokumentov, ktoré majú dlhodobé obdobie plnenia päť a viac rokov (napr. Program rozvoja mesta, Koncepcia statickej dopravy, Stratégia rozvoja dopravy, Koncepcia rozvoja športu), nie je väčšinou zabezpečené ich rozpracovanie do konkrétnych úloh a nie sú v nich ukladané úlohy pre konkrétne útvary mesta alebo mestské organizácie. Uznesenia na túto tému v mestskom zastupiteľstve majú len schvaľovacie časti, ale neobsahujú buď požiadavky na Mesto alebo ukladacie doložky. Mesto nemá spracované dôležité strategické a koncepčné dokumenty ako napr. koncepcia bytovej politiky, koncepcia rozvoja predškolských zariadení a škôl, stratégia

- rozvoja mestskej hromadnej dopravy (Dopravný podnik mesta Košice, a. s.), plán dopravnej obslužnosti, koncepcia zavedenia integrovaného dopravného systému.
60. V technickom stave budov škôl a školských zariadení, ktorých zriaďovateľom je Mesto sú výrazné rozdiely. Odporúčam stanoviť minimálne základné štandardy pre technický stav týchto budov (napr. odstránenie zatekania striech, funkčná kanalizácia, vymenené všetky okenné a dverné výplne, rekonštruované odborné učebne, rekonštruované sociálne zariadenia, prevádzkyschopné telocvične s LED osvetlením) a vytvoriť podmienky na dosiahnutie tohto štandardu v priebehu troch rokov.
 61. Stanoviť štandardy technického vybavenia v školských jedálňach (napr. vybavenie gastrozariadeniami, vzduchotechnika).
 62. Pri realizácii viacročného rozpočtu Mesta riešiť investičný dlh na školských objektoch a zabezpečiť pokrytie bežných výdavkov predškolských zariadení tak, aby v žiadnej škole neboli vyberané od rodičov skryté poplatky.
 63. Pri prenášaní školského majetku (napr. telocvične, ihriská, reklamné plochy), takto získané príjmy používať len na zabezpečenie prevádzky, údržbu a opravy školského majetku.
 64. V súvislosti s kontrolou VZN č. 70 o dani za užívanie verejného priestranstva vydať nové VZN o tvorbe, ochrane a údržbe zelene na území Mesta.
 65. Vydať a schváliť prevádzkové poriadky pohrebísk na území Mesta v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve formou všeobecne záväzného nariadenia mesta a prijať zásady starostlivosti o významné hroby na území Mesta.
 66. Prijat' na základe vykonanej analýzy opatrenia na zvýšenie efektívnosti pri výbere miestnych daní a poplatkov formou prehodnotenia existujúcich VZN v tejto oblasti, optimalizáciou sadzieb daní a poplatkov a zapojením mestských častí do komunikácie s daňovými poplatníkmi, do výberu a kontroly daní.
 67. Vykonať inventarizáciu a zhodnotenie technického stavu všetkých evidovaných pamätihodností a významných hrobov na území Mesta, vykonať kontrolu stavu kultúrnych pamiatok v majetku Mesta, navrhnúť zmeny v evidencii a zabezpečiť základné opravy a údržbu týchto objektov.
 68. Do zmlúv o dielo zapracovať ustanovenie, ktoré by v súlade s § 18 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov umožňovalo doplniť zmluvu z dôvodu potreby realizácie nevyhnutných doplnujúcich stavebných prác, ktorých potreba vyplynula z okolností, ktoré verejný obstarávateľ a obstarávateľ nemohli predvídať a za predpokladu, že zmenou sa nemení charakter zmluvy.
 69. V spolupráci s Mestskou časťou Sídliisko Ťahanovce a Mestskou časťou Sídliisko KVP rozhodnúť o dlhodobom spôsobe nakladania s objektmi bývalých polikliník.
 70. V záujme efektívneho využívania pracovného času a hospodárneho vynakladania finančných prostriedkov viesť dôslednú evidenciu a jednotný spôsob evidovania pracovného času v rozpočtových organizáciách.

Ing. Pavol Gallo
hlavný kontrolór mesta Košice